

NOTAT

3. juni 2010

J.nr. 2010-0009439

1. kt./Hen

Resumé af og kommentarer til høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Nedsættelse af dagpengeperioden)

Indledning

Lovforslaget om nedsættelse af dagpengeperioden, L 222, blev sendt i høring til organisationer mv., jf. bilag 1, den 27. maj 2010 med frist til onsdag den 2. juni 2010.

Der er modtaget høringssvar fra Beskæftigelsesrådet, Beskæftigelsesrådets Ydelsesudvalg, Arbejdsløshedskassen for Selvstændige Erhvervsdrivende (ASE), Kristelig Fagbevægelse og ÆldreSagen

De modtagne høringssvar vedlægges.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Resume og kommentarer

DA og SALA kan støtte lovforslaget.

Det anføres, at en kortere dagpengeperiode vil bidrage til at øge beskæftigelsen og reducere underskuddet på de offentlige finanser.

Lange perioder på offentlig forsørgelse gør det vanskeligt at komme tilbage i beskæftigelse. Den 2-årige dagpengeperiode er således også et signal til a-kasser og jobcentre om at styrke indsatsen for hurtig tilbagevenden til job, ligesom den enkelte får en forøget tilskyndelse til at søge job fagligt og geografisk bredt.

Med lovforslaget vil dagpengeperioden i Danmark komme på niveau med de lande, som Danmark ofte sammenligner sig med, herunder de øvrige nordiske lande.

LO og FTF er uenige i forudsætningerne og grundlaget for den foreslåede arbejdsmarkedsreform. Det kritiseres, at de langtidsledige skal bære byrden i genopretningspakken, og at den vil ramme mange ledige.

LO og FTF er uenige i, at beskæftigelsen vil øges med 13.000 personer. Det kritiseres, at nedsættelse af dagpengeperioden ikke suppleres af en massiv aktiveringsindsats. Den af regeringen foreslåede langtidsledighedspakke vurderes utilstrækkelig.

Det anføres, at forslaget vil medføre, at flere melder sig ud af forsikringssystemet med deraf følgende svækkelse af den danske arbejdsmarkedsmodel.

Det kritiseres, at arbejdsmarkedets parter ikke har været inddraget i reformarbejdet. Der efterlyses en reform af arbejdsmarkedspolitikken, der med inddragelse af parterne styrker den danske model gennem markant satsning på uddannelse, bedre aktive tilbud og et mere attraktivt forsikringssystem.

Der anføres en række særlige bemærkninger:

- I forhold til sammenligningen med Sverige er det vanskeligere at opnå dagpenget i Danmark, fordi beskæftigelseskravet er højere. Desuden er rådighedsreglerne anderledes end i andre lande.
- Indfasningen af nedsættelsen af dagpengeperioden vil få betydning for nuværende ledige, modsat det anførte i lovforslagets bemærkninger. Personer under 50 år kan miste retten til at gå på efterløn, fordi de har opbrugt dagpengeretten før det 50. år, og flere vil blive berettiget til seniorjob efter det fyldte 55. år.
- Der ønskes fremsendt økonomiske beregninger over beskæftigelsesvirkningen, forudsætningerne for beregningen af de statslige og kommunale besparelser, samt nærmere redegørelse for beregningerne vedr. merudgifter til kontanthjælp mv.
- Det kritiseres, at de administrative og økonomiske konsekvenser vedr. implementeringen af ændringen i a-kassernes systemer, orientering af ledige mm. ikke er omtalt i lovforslaget.

Kommentar: Regeringen tager til efterretning, at LO og FTF er uenige i regeringens ansvarlige bestræbelse på at genoprette dansk økonomi på kort og på lang sigt. Den danske arbejdsløshedsforsikring vil fortsat være en god forsikringsordning også i international sammenhæng, og den danske model vil ikke blive svækket.

Til de særlige bemærkninger anføres følgende:

- *Det er et led i den danske aktive beskæftigelsesindsats at styrke arbejdsudbuddet. Forslaget om nedsættelse af dagpengeperioden og harmonisering af beskæftigelseskravet vil øge arbejdsudbuddet og styrke beskæftigelsen væsentligt på lidt længere sigt. De to forlag vil medvirke til at tilskynde ledige til hurtigere at komme i job og til at søge og fastholde permanent beskæftigelse*
- *Også efter nugældende regler, kan personer under 50 år miste retten til at gå på efterløn som følge af, at de har opbrugt dagpengeretten før det 50. år.*
- *Det fremgår af aftalen om genopretning af dansk økonomi, at personer, som er ledige inden den 1. juli 2010, bevarer retten til dagpenge efter de gældende regler, dog højst i 2 år efter lovens ikrafttræden. Personer, som mister deres dagpenget, inden de fylder 50 år, har 12 år, inden de kan gå på efterløn som 62-årige. Disse personer har således rige muligheder for at optjene beskæftigelseskravet. Personer, som har opbrugt deres dagpenget efter det fyldte 55. år har ret til et seniorjob, hvis de kan overgå til efterløn ved deres efterlønsalder, jf. arbejdsløshedsforsikringslovens § 74, og de fortsat bevarer medlemskabet af a-kassen og fortsat indbetaler det frivillige efterlønsbidrag.*

- *Forslaget skønnes at medføre en forøgelse af den strukturelle beskæftigelse på 13.000 fuldtidspersoner (den direkte effekt). De strukturelle effekter af et sådant forslag er uafhængige af, om der er høj- eller lavkonjunktur. I vurderingen af størrelsen af den samlede struktureffekt på beskæftigelsen lægger Beskæftigelsesministeriets vurdering sig på linje med Arbejdsmarkedskommissionens vurdering.*
- *Forslaget skønnes at medføre færre udgifter til aktivering af dagpenge-modtagere. Dette skal ses som en konsekvens af at dagpengeperioden fremover vil være på 2 år og den intensive aktivering efter 2½ år på dagpenge derfor ikke er relevant for ledige dagpengemodtagere.*
- *I merudgifterne vedr. kontanthjælpsmodtagere indgår alene de direkte forsørgelsesudgifter. Der er ikke indregnet afledte mer- eller mindreudgifter.*
- *Der er ikke tradition for, at de økonomiske og administrative konsekvenser for a-kasserne behandles i lovforslagets bemærkninger.*

AC kritiserer, at regeringen med arbejdsmarkedsreformen har brudt en årelang tradition med at inddrage arbejdsmarkedets parter i reformer med så vidtrækkende konsekvenser for arbejdsmarkedet og den danske model. Balancen i ”flexicurity-modellen” rykkes så meget, at det truer stabiliteten på arbejdsmarkedet.

Det anføres, at gennemførelsen af lovforslaget får en række uheldige og utilsigtede konsekvenser i forhold til de gældende aktiveringsregler. Det bemærkes, at unge under 30 år, som efter 13 uger skal aktiveres i 6 måneder, med forslaget vil afbryde aktiveringsforløb meget hyppigere, fordi de vil have fokus rettet mod genoptjening af timer til at fastholde dagpengereetten. Jobcentrene vil dermed komme under betydeligt pres for at fremskaffe nye tilbud til de unge. Og især vil private løntilskudsjob komme under pres, fordi interessen for at deltage i dem vil formindskes.

Regeringen opfordres derfor til at gennemgå aktiveringsreglerne med henblik på at tilpasse dem til de nye regler for dagpengeperiodens længde og genoptjening af dagpengereetten.

Kommentar: Arbejdsmarkedsreformen er et led i genopretningen af dansk økonomi på kort og på langt sigt. Målet er at øge væksten i det danske samfund og at styrke beskæftigelsen væsentligt på lidt længere sigt. Sammen med regeringens lovforslag L 224 om harmonisering af beskæftigelseskravet vil nedsættelsen af dagpengeperioden medvirke til at tilskynde ledige til hurtigere at komme i job og til at søge og fastholde permanent beskæftigelse. Det er erfaringerne, at nedsættelserne af dagpengeperioden op gennem 1990’erne har reduceret den strukturelle ledighed, og at den strukturelle beskæftigelse er øget.

For ledige handler det om hurtigst muligt at komme tilbage i et rigtigt job. Al erfaring viser, at jo længere tid man er ledig, jo sværere bliver det at komme tilbage på arbejdsmarkedet.

Aktivering har til formål at hjælpe den ledige ud af ledigheden, og det er ikke meningen, at den ledige skal fastholdes i tilbuddet, hvis personen i stedet kan finde rigtigt arbejde. Jo mere ordinært arbejde, man som ledig deltager i, jo tættere bli-

ver ens tilknytning til arbejdsmarkedet. Og jo større chancer er der for, at man hurtigt kommer helt ud af ledigheden.

Hvis en person har deltidsarbejde, skal jobcenteret sørge for at tilrettelægge aktiveringen således, at personen kan passe sit arbejde. Hvis en forsikret ledig har eller får ordinært arbejde i mere end 20 timer ugentligt, er vedkommende fritaget for aktivering.

Lederne er enige i, at dagpengeperioden skal nedsættes, men at perioden bør være 2½ år.

Dagpengeperiodens længde bør være afhængig af konjunkturerne, så den kan forlænges i en situation med lavkonjunktur. Dækningen i dagpengesystemet skal være individuel og fleksibel, så man kan forsikre sig til en høj dækning i en kort dagpengeperiode eller en lavere dækning i en længere periode.

Alternativ skal nedsættelsen af dagpengeperioden kombineres med en højere dækning i starten af dagpengeperioden.

Nedsættelsen af dagpengeperioden burde kombineres med en nedsættelse af arbejdsløshedsforsikringsbidraget og en tilsvarende forøgelse af efterlønsbidraget.

Der peges endelig på konsekvensen af indfasningen af den nedsatte dagpengeperiode, og Lederne foreslår, at dette tydeliggøres i lovforslaget alternativt stilles ændringsforslag.

Kommentar: De elementer, lederne peger på, svarer i det store og hele til Arbejdsmarkedskommissionens anbefalinger. Regeringen har sammen med Dansk Folkeparti indgået aftale om en nedsættelse af dagpengeperioden til 2 år inden for 3 år, en harmonisering af beskæftigelseskravet og indførelse af en 12 måneders periode til beregning af dagpenge. I forhold til mulighederne for individuel forsikringsdækning bemærkes, at der allerede i dag er mulighed for at tegne supplerende arbejdsløshedsforsikringsordninger på kommercielle vilkår. Beskrivelsen af virkningen af indfasningsordningen for personer, som på ikrafttrædelsestidspunktet modtager dagpenge, er korrekt. Det er netop virkningen af, at forbrug af dagpengeperioden opgøres i uger ("klip"). Det bemærkes i den sammenhæng, at disse personer får overført hele deres resterende referenceperiode.

Arbejdsløsheds-kassen for Selvstændig Erhvervsdrivende (ASE) anfører, at det må forventes, at en del ledige fremover vil miste deres dagpengetilgang som følge af, at deres referenceperiode udløber, inden deres ret til dagpenge er opbrugt.

Det anføres, at kombinationen af nedsættelsen af dagpengeperioden og harmoniseringen af beskæftigelseskravet vil kunne betyde, at nogle kan miste dagpengetilgangen, inden de har optjent et nyt beskæftigelseskrav.

ASE foreslår, at det via administrativt fastsatte regler sikres, at medlemmerne generelt har ret til 2 års dagpenge.

Kommentar: Arbejdsmarkedsreformen er et led i genopretningen af dansk økonomi på kort og på langt sigt. Målet er at øge væksten i det danske samfund og at styrke beskæftigelsen væsentligt på lidt længere sigt. Sammen med regeringens lovforslag L 224 om harmonisering af beskæftigelseskravet vil nedsættelsen af dagpengeperioden medvirke til at tilskynde ledige til at søge permanent beskæftigelse. Det er erfaringerne, at nedsættelserne af dagpengeperioden op gennem 1990'erne har reduceret den strukturelle ledighed, og at den strukturelle beskæftigelse er øget.

Kristelig Fagbevægelse henviser til deres tidligere forslag om et retfærdigt dagpenge-system med ydelser varierende efter ledighedslængden, som kan være en væsentlig motivationsfaktor i jobsøgningen – frem for alene at fokusere på dagpengeperiodens længde. Det anføres, at lovgivning om dagpenge ikke bør være hasteløsninger, brugt som et finanspolitisk instrument til at rette op på økonomien, men bør være en del af en samlet beskæftigelsespolitik.

Kommentar: Regeringen har sammen med Dansk Folkeparti indgået aftale om en nedsættelse af dagpengeperioden til 2 år inden for 3 år, en harmonisering af beskæftigelseskravet og indførelse af en 12 måneders periode til beregning af dagpenge.

ÆldreSagen konstaterer, at ca. 750.000 personer i aldersgruppen 50-64 år risikerer at blive berørt af nedsættelsen af dagpengeperioden.

ÆldreSagen foreslår en række ændringer som følge heraf.

- Præcisering af reglerne om dispensation for ret til efterløn.
- Ændring af betingelserne for ret til løntilskud for de over 55-årige.
- Forslag om en fleksibel dagpengeperiode.
- Ophævelse af aldersgrænsen for at være medlem af arbejdsløshedsforsikringen.
- Ændringer i folkepensionsregler med automatisk opsat folkepension, hvis man på folkepensionsalderen er erhvervsaktiv herunder fortsætter som medlem af a-kasse. Endvidere optjenes i perioder med ledighed ikke venteprocenttillæg og efter 12 måneders ledighed overgår man automatisk til folkepension

Kommentar: ÆldreSagens forslag rækker langt ud over rammerne for lovforslaget. Regeringen har sammen med Dansk Folkeparti indgået aftale om genopretning af dansk økonomi, herunder en nedsættelse af dagpengeperioden til 2 år inden for 3 år, en harmonisering af beskæftigelseskravet og indførelse af en 12 måneders periode til beregning af dagpenge.

Bilag 1

Ekstern høring - Høringsliste

Arbejdsløsheds-kassen for Selvstændige Erhvervsdrivende (ASE)
Beskæftigelsesrådets Ydelsesudvalg
Kristelig Arbejdsgiverforening
Kristelig Fagbevægelse